

Ключевые слова: развитие экономики; пути и основные способы развития малого и среднего бизнеса; химическая промышленность.

Bukovel D., Krush P.

CONTEMPORARY ISSUES OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS CHEMICAL COMPANIES UKRAINE

In this article the problem of chemical enterprises and the development of chemical industry of small and medium business in Ukraine.

Key words: economic development; ways and basic ways of development of small and medium businesses; Chemical Industry.

Гречко А.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства НТУУ «КПІ»

Мельнікова О.М.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті пропонується аналіз теоретико-методичних засад підвищення прибутковості підприємства. В основі даного дослідження лежить аналіз сутності прибутку, джерел його формування та шляхів і резервів підвищення прибутковості сучасних підприємств. Об'єктом дослідження є процес формування прибутку підприємства та забезпечення його зростання, предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів для знаходження шляхів і резервів підвищення прибутковості підприємств. Теоретико-методологічну основу дослідження складають праці провідних вітчизняних та зарубіжних економістів. При проведенні даного дослідження був використаний аналітичний метод, за допомогою якого проводився аналіз шляхів та резервів підвищення прибутковості роботи підприємства та розглядалася сутність поняття «прибуток». На основі методу наукової абстракції було встановлено перелік зовнішніх та внутрішніх чинників які впливають на значення прибутковості підприємств. Крім цього автором був використаний системний підхід та статистичний метод для аналізу прибутковості підприємств, сплати податку на прибуток, інвестицій та банкрутства. Також в процесі вивчення питання знаходження шляхів і резервів підвищення прибутковості підприємства був використаний історичний підхід для дослідження передумов та причин виникнення даного явища. В роботі досліджено економічну сутність поняття «прибуток», як однієї з найважливіших фінансових категорій, яка відображає результат

фінансової господарської діяльності підприємства, тобто її ефективність. Автором здійснено систематизацію і узагальнення шляхів та резервів підвищення прибутковості, а саме: контроль за рівнем витрат та формування ринкової ціни, встановлення тарифів і розцінок в умовах інфляції на короткий проміжок часу, уникнення проектів, які можуть окупилися за роки, закупівля сировини та матеріалів у вітчизняних постачальників. Особлива увага приділена дослідженню конкурентних переваг підприємств, впливу реклами на прибутковість, та залученню вітчизняних потенційних інвесторів. Визначено, що важливу роль в підвищенні прибутковості відіграє впровадження нових сервісів та програм лояльності до клієнтів. На основі проведеного дослідження, надано ряд практичних рекомендацій по вдосконаленню предмету дослідження.

Ключові слова: прибутковість; прибуток; дохід; витрати; бюджет; ресурси; конкуренція; ефективність; виробництво.

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин вимагає здійснення нової фінансової політики, посилення і впливу на прискорення соціально-економічного розвитку, зростання ефективності виробництва і зміцнення фінансових позицій підприємств. Важлива роль у забезпеченні всебічної інтенсифікації виробництва та підвищення його ефективності належить прибутку. Саме він відіграє одну з головних ролей в системі економічних показників, є незамінною метою функціонування підприємства та основним показником результативності роботи підприємства. На сучасному етапі розвитку економіки України велика кількість підприємств є неприбутковими або ж малоприбутковими, високі ціни на закупівлю сировини та комплектуючих, інфляція, низька купівельна спроможність населення, нестабільність податкового законодавства та інші фактори зменшують розмір прибутку сучасного підприємства. Таким чином, проблема знаходження шляхів та резервів підвищення прибутковості підприємств є актуальною в умовах сьогодення і має бути ґрунтовно досліджена.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній літературі питання прибутку та формування елементів економічного механізму підвищення ефективності функціонування підприємств широко розглянуті як у теоретичному, так і у практичному аспектах. Особливий інтерес представляють дослідження: Алексеева П.Д. [1], Білик М.Д. [2], Буряковського В.В. [3], Бланка І. А. [4], Ефимова О.В. [5], Савчук В.П. [6], Шеремета А.Д. [7] та ін. Проблеми фінансового аналізу, прогнозування, планування фінансових результатів, а також визначення резервів підвищення прибутковості розглядаються в роботах Меца В.О. [8], Болюха М.А. [9], Власової Н.О. [10] та ін. Наукові праці вчених обґрунтовують фундаментальні аспекти формування прибутку і дозволяють визначати резерви підвищення прибутковості. Незважаючи на велику кількість

розробок і значні досягнення в теорії та практиці знаходження шляхів зростання прибутковості, проблеми мобілізації резервів збільшення прибутку виробничого підприємства саме у сучасних умовах вивчені недостатньо.

Метою даного дослідження є вивчення теоретико-методичних засад підвищення прибутковості підприємств в умовах нестабільної економічної ситуації.

Для досягнення мети були поставлені та вирішені наступні завдання:

- 1) визначено сутність прибутку і прибутковості як економічних категорій;
- 2) визначені фактори впливу на прибутковість;
- 3) проаналізоване зовнішнє середовище господарювання підприємств;
- 4) надана статистика по прибутковості підприємств та сплаті податку на прибуток;
- 5) надана статистика по банкрутству підприємств та її аналіз;
- 6) виявлено ряд проблем, з якими стикаються сучасні підприємці;
- 7) виявлені шляхи підвищення прибутковості підприємств;
- 8) виявлено резерви підвищення прибутковості на підприємствах та розроблені рекомендації по їх запровадженню;

Виклад основного матеріалу. Досягнення високої прибутковості можливе при системному урахуванні всіх факторів, що впливають на розвиток підприємств. Загальновідомо, що прибутковість – відносний показник економічної ефективності. Прибутковість комплексно відображає ступінь ефективності використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів. Для того щоб постійно забезпечувати зростання прибутковості, необхідно шукати невикористані можливості її збільшення, тобто резерви зростання прибутку. У більш повному обсязі аналіз сутності категорії «прибуток» прибутку наведений у табл. 1.

На нашу думку, найбільш широко розкриває поняття прибутку В.О. Мец, так як він наголошує на тому, що прибуток не тільки виражає фінансову ефективність діяльності підприємства, але й наводить ряд факторів, які призводять до його отримання.

При аналізі та оцінці прибутковості необхідно враховувати те, що на неї впливають різні фактори, як зовнішні так і внутрішні. Тому прибуток розглядають як керований об'єкт, на який можна впливати та прогнозувати, піддавати обліку та аналізу, регулювати і контролювати. Зовнішні та внутрішні фактори наведені у табл. 2.

Фактори зовнішнього середовища мають величезний вплив на прибутковість, тому їх можна розглядати як можливості та загрози для підприємства, їх позитивний чи негативний вплив буде залежати від ефективності управління підприємства. Фактори, такі як інфляція, відсутність індексації доходів населення, податки, курс валют, політична ситуація, скорочення іноземних інвестицій негативно позначились на розвитку підприємств в останні роки. і тому потребують ретельного

дослідження для того, щоб надати доречні рекомендації по мінімізації їх впливу.

Таблиця 1

Аналіз визначень поняття «прибуток» [8]

Білик М.Д.	Прибуток – це додаткова вартість, яка утворюється в процесі виробництва понад вартість спожитих виробничих ресурсів і робочої сили
Буряковський В.В.	Прибуток – це грошове вираження основної частини грошових накопичень, які створені підприємствами різних форм власності
Бланк І. А.	Прибуток – мірило фінансового здоров'я підприємства, характеристика рентабельності вкладення коштів в активи конкретного підприємства
Ефимова О. В.	Прибуток – змінена форма додаткової вартості, виробленої, реалізованої, готової до розподілу, що сформована в процесі суспільного відтворення для задоволення різних інтересів підприємства та його власників
Мец В. О.	Прибуток – фінансова категорія, яка показує позитивний фінансовий результат, характеризує ефективність виробництва, свідчить про обсяг і якість виготовленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості
Савчук В. П.	Прибуток – основний критерій ефективності господарювання
Шеремет А. Д	Прибуток – основне власне внутрішнє фінансове джерело, яке забезпечує розвиток підприємства на принципах самофінансування

Таблиця 2

Зовнішні та внутрішні фактори впливу на прибутковість [9]

Зовнішні:	Внутрішні:
<ul style="list-style-type: none"> - державне регулювання цін в сучасних умовах на товари, які входять до споживчого кошика, - подорожчання послуг, - система оподаткування, - зміна нормативних документів по кредитуванню, - політика держави по формуванню доходів, - відсутність індексації доходів населення залежно від темпів інфляції. 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг діяльності підприємства, - стан та ефективність використання ресурсів підприємства, - рівень доходів, - рівень витрат, - ефективність цінової та асортиментної політики, - чисельність працівників, - фонд оплати праці.

Залучення іноземних інвестицій дає змогу країні отримати ряд вигод, бо вони сприяють впровадженню нових технологій на підприємстві, використанню передового зарубіжного досвіду, розвитку малого і середнього бізнесу, зростанню інвестиційного потенціалу територій та ін. Прямі іноземні інвестиції в Україну також почали скорочуватись. У 2013 році вони становили 58156,9 млн. дол. США, у 2014 році дорівнювали 45916 млн. дол., а у 2015 стали 42851,3 млн. дол. Тобто у 2014 році в

порівнянні з 2013 роком інвестиції скоротились на 12 240,9 млн. дол. або на 21,05%, а порівнюючи 2015 рік з 2014 роком, то ще зменшилися на 3 064,7 млн. дол. або на 6,67% [12].

Розвиток економіки в Україні пов'язаний з фінансовим станом суб'єктів господарювання, який в свою чергу залежить від ефективності їх діяльності. В табл. 3 наведені дані динаміки розміру прибутку українських підприємств за видами економічної діяльності.

Таблиця 3

Динаміка розміру прибутку українських підприємств за видами економічної діяльності, 2013-2015 рр, млн. грн. [11]

	2013		2014		2015	
	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали прибуток	
	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
1	2	3	4	5	6	7
Усього	65,9	234513,7	66,3	337153,7	57,7	171333,1
сільське, лісове та рибне господарство	79,9	26496,5	84,2	51455,7	92,7	545,9
промисловість	63,3	81336,9	63,2	78077,5	57,3	62333
будівництво	62,3	5968	62,6	6369,1	51,5	1482
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	67,2	36528,5	66,6	37122,4	62,1	25295,5
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	63,1	9429,9	62,6	11755,6	51,6	14544,4
тимчасове розміщування й організація харчування	59,5	788,3	59,5	369,8	47,4	219,1
інформація та телекомунікації	63,4	11668,3	64,9	11216	51,8	4880,5
фінансова та страхова діяльність	60,6	38534,3	61,7	121936	69,3	56385

Продовження табл. 3

1	2	3	4	5	6	7
операції з нерухомим майном	57,5	6750,1	56,3	5029,1	43,1	1057
професійна, наукова та технічна діяльність	63,4	13027,2	63,3	9116,9	57,1	3349
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	64,3	2580,3	62,9	2607,6	55,6	961,6
освіта	69,9	203,7	67	216	74,1	97,9
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	64,7	525,3	64,5	376,4	55,3	157,1
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	57,3	571,7	55,6	1416,6	26,1	14,8
надання інших видів послуг	68,1	104,7	65,2	89	61,9	9,8

Дані таблиці 3 показують, що за останні три роки спостерігається досить негативна динаміка розміру прибутку вітчизняних підприємств в абсолютному вимірі. Хоча у 2014 році, порівняно з 2013 роком прибуток в абсолютному вимірі збільшився на 102640 млн. грн., то вже у 2014 в порівнянні з 2015 зменшився на 165820,6 млн. грн. Таким чином, якщо в 2013 році прибуток всіх підприємств становив 234513,7 млн. грн., то в 2015 році підприємства отримали прибуток у сумі 171333,1 млн. грн. Найбільший розмір прибутку отримали підприємства від фінансової і страхової діяльності, промисловості, торгівлі, а також транспортні підприємства. Найменший розмір прибутку отримали підприємства сільського господарства, тимчасове розміщення і організація харчування, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги тощо.

Звернемо увагу на той факт, що частка прибуткових підприємств у загальній їх кількості за 2013-2015 рр. коливається, але в цілому має тенденцію до зменшення. Таким чином, порівнюючи питому вагу підприємств, що отримали прибуток у 2015 році з 2013 роком можна відмітити, що їх зменшення на 8,2 %. Така ситуація свідчить про збільшення збиткових підприємств, що пов'язано з недостатньо ефективним управлінням прибутком підприємств.

Проаналізувавши динаміку сплати податку на прибуток підприємств також побачимо, що сплата його різко скоротилась, так як зменшився прибуток. Якщо у 2014 році його сума становила 39941,9 млн. грн. і питома вага у загальній структурі доходів до бюджету склала 11,19%, то у

2015 році податок на прибуток склав 26004,5 млн. грн. і його питома вага становила лише 7,7%.

Необхідно відзначити, що багато підприємств не просто зменшують свою прибутковість, але не витримуючи інфляційних процесів та конкуренції банкрутують. Банкрутство підприємств як економічне явище безпосередньо пов'язане зі зниженням ефективності їх діяльності.

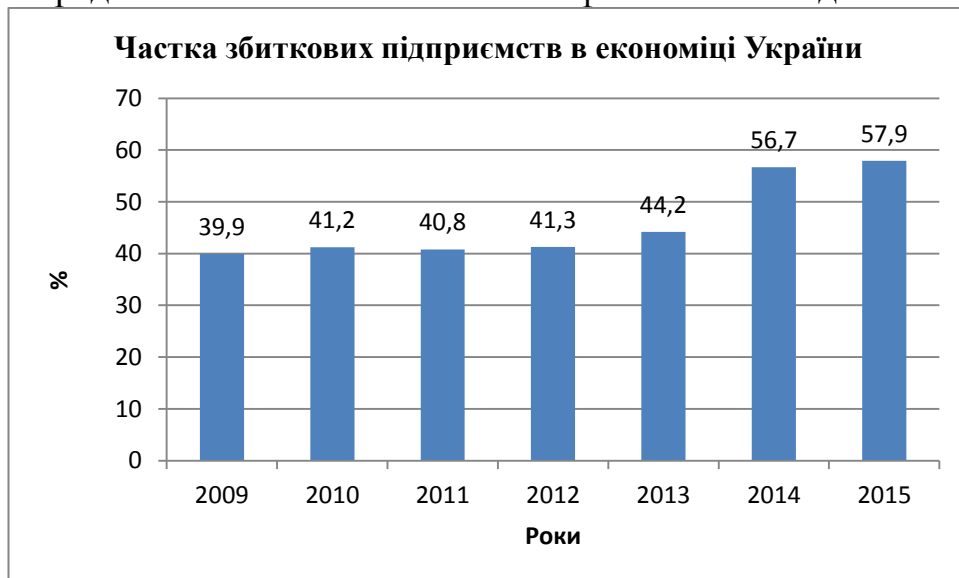

Рис. 1. Частка збиткових підприємств в економіці України

Аналіз даних, представлених на рис. 1, показує, що з 2009 р. по 2013 рік частка збиткових підприємств повільно росла, проте у 2014 році різко зросла і дорівнювала 56,7%, а у 2015 році досягла свого максимуму, а саме 57,9 %. Така висока кількість збиткових господарюючих суб'єктів знижує ефективність всієї економічної системи держави й, безумовно, гальмує процес загального економічного зростання.

Таким чином, кількість збиткових підприємств в Україні зростає, а ті підприємства, які виходять на прибуток отримують його у меншому розмірі або взагалі банкрутують. Інвестиції в країну скоротились з 2014 року, у зв'язку з нестабільною політичною та економічною ситуацією в Україні та світі. Інфляційні процеси та падіння купівельної спроможності призвели до скорочення виробництва, і навіть банкрутства багатьох підприємств. Проаналізувавши теперішню ситуацію в Україні, можна виокремити ряд проблем, з якими стикаються вітчизняні підприємці: високий рівень інфляції; нестабільний курс валют; скорочення інвестицій; нестабільна політична та економічна ситуація в країні і як результат падіння купівельної спроможності, висока конкуренція, банкрутство.

Представимо найбільш актуальні шляхи та резерви підвищення прибутковості для сучасних підприємств.

На сьогоднішній день в Україні спостерігається значний рівень інфляції. На підприємствах в процесі інфляції відбувається: значне заниження вартості матеріальних активів, які використовуються підприємством, зниження вартості фінансових і грошових активів; виникає

штучний зріст прибутку із-за зниження собівартості продукції, що виробляється, яке призводить до зростання податкових відрахувань; падіння рівня майбутніх доходів. Тому в умовах інфляції можливо приймати такі фінансові рішення: контроль за рівнем витрат та формування ринкової ціни; тарифи і розцінки в умовах інфляції встановлюються на короткий проміжок часу; маркетинг (минати проекти, які можуть окупитися за роки).

Через те, що підприємства закупають більшість матеріалу та сировини за кордоном, ціна товару збільшується у рази, оскільки на пряму залежить від курсу валют. Щоб цьому запобігти необхідно перейти на вітчизняні більш дешеві аналоги.

Вагомий вплив на прибутковість підприємств мають відносини з конкурентами. Саме тому надзвичайно важливо для підприємства постійно вдосконалювати свої конкурентні переваги, за рахунок пропозиції нових сервісів, бонусів, знижок, надання тривалого гарантійного терміну, підвищення якості обслуговування та надання персонального менеджера клієнтам, які роблять великі замовлення. Наприклад, одним з варіантів покращення сервісу може стати доставка товару до покупців та надання демонстративних зразків безкоштовно.

Так як в країні нестабільна ситуація і спостерігається різке падіння купівельної спроможності споживачів, то дуже часто прибуток можна збільшити за рахунок реклами. Таким чином необхідно вдосконалити рекламну діяльність підприємства, за рахунок зовнішньої реклами, радіо чи телебачення.

Велика кількість вітчизняних підприємств для нарощування обсягів прибутку використовують грошові кошти інвесторів. Зі зниженням інвестиційної привабливості України для іноземних інвесторів, з'явилася необхідність зробити акцент на пошуку вітчизняних джерел фінансування розвитку суб'єктів господарювання. В будь-якому випадку, вітчизняні підприємства мають розробляти інвестиційно-привабливі проекти, пропонувати вигідні умови вкладання коштів та формувати відповідний позитивний імідж суб'єкта господарювання.

Таким чином дані шляхи та резерви підвищення прибутковості мають актуальне значення на сучасних підприємствах України і можуть сприяти розвитку підприємництва.

Висновки. Отже, прибуткове функціонування підприємств є підсумком грамотного, умілого управління всім комплексом факторів, що впливають на результати їх виробничо-господарської діяльності. Проаналізувавши сучасне зовнішнє середовище, у якому працюють вітчизняні підприємства, авторами було виявлено, що інфляція, курсові різниці, скорочення інвестицій в країну, нестабільність політичної та економічної ситуації в країні і як результат падіння купівельної спроможності, мають колосальний вплив на формування прибутку. Для того, щоб мінімізувати негативні впливи з боку зовнішнього середовища можна запропонувати наступні шляхи та резерви зростання прибутковості

підприємств: контроль за рівнем витрат та формування ринкової ціни, тарифи і розцінки в умовах інфляції встановлювати на короткий проміжок часу, уникати проекти, які можуть окупитися за роки, закуповувати сировину та матеріали у вітчизняних постачальників, вдосконалювати конкурентні переваги, використовувати рекламу як інструмент збільшення прибутку, залучати вітчизняних потенційних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Алексеев П.Д. Фінансово-економічний стан підприємства. Практична допомога. – М.: Видавництво «ПРІОР», 2000.
2. Білик М.Д., Білик Т.О., Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування. Монографія. – Київ: ТОВ «ПанТот», 2012.
3. Буряковський В.В. Фінанси підприємства: підручник – ЮНІТІ, 2009
4. Бланк І.А. Управління прибутком. – К.: Ніка-Центр, 1998.
5. Ефимова О. В. Фінансовий аналіз: сучасний інструментарій для прийняття економічних рішень – К.: Знання, 2014.
6. Савчук В. П. Вплив інфляції на оцінку показників прибутковості підприємства – К.: Знання. 2002.
7. Шеремет А. Д Теорія аналізу господарської діяльності: Підручник. 4-е вид. – М.: Фінанси і статистика, 2000.
8. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства – К.: Знання. 1999.
9. Болюх М. А. Навч. Посібник; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003.
10. Власова Н. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. для вузів – К. : Центр навч. літератури, 2007.
11. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>.

References

1. Alekseev P.D. (2000), Finansovo-ekonomichnyj stan pidprijemstva [Financial and economic performance], Praktychna dopomoha, PRIOR, Kyiv, Ukraine.
2. Bilyk M.D., Bilyk T.O. (2012), Finansovi rezul'taty diial'nosti malykh pidprijemstv: otsinka ta prohnozuvannia [Financial results of small enterprises: assessing and forecasting], Monohrafiia PanTot, Kyiv, Ukraine.
3. Buriakovs'kyj V.V. (2009), Finansy pidprijemstva [Finance companies], YuNITI, Kyiv, Ukraine.
4. Blank I.A. (1998) Upravlinnia prybutkom [Office of profit], Nika-Tsentr, Kyiv, Ukraine.
5. Efymova O. V. (2014), Finansovyj analiz: suchasnyj instrumentarij dlia pryjniattia ekonomichnykh rishen' [Financial Analysis: modern tools for making economic decisions], Znannia, Kyiv, Ukraine.
6. Savchuk V. P. (2002), Vplyv inflitsii na otsinku pokaznykiv prybutkovosti pidprijemstva [The impact of inflation on the evaluation of profitability], Kyiv, Ukraine.
7. Sheremet A. D (2000), Teoriia analizu hospodars'koi diial'nosti [The theory of business analysis], 4th ed, Finansy i statystyka, Znannia, Kyiv, Ukraine.
8. Mets V.O. (1999), Ekonomichnyj analiz finansovykh rezul'tativ ta finansovoho stanu pidprijemstva [Economic analysis of financial results and financial condition of the company], Kyiv, Ukraine.

9. Boliukh M. A. Navch. (2003), Posibnyk; Za red. akad. NANU, prof. M. H. Chumachenka, 2nd ed, KNEU, Kyiv, Ukraine.

10. Vlasova N. O. (2007), Finansy pidprijemstv [Finance companies], Tsentr navch. literatury, Znannia, Kyiv, Ukraine.

11. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2015), [Online], available at: <http://vvv.ukrstat.gov.ua/>, (Accessed 12 Nov 2015).

12. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2015), [Online], available at: <http://minfin.tsom.ua/>, (Accessed 12 Nov 2015).

Гречко А.В.

к.э.н., доцент, доцент кафедры экономики предприятия НТУУ «КПИ»

Мельникова А.М.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

АНАЛИЗ ПУТЕЙ И РЕЗЕРВОВ ПОВЫШЕНИЯ ПРИБЫЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье предлагается анализ теоретико-методических основ повышения прибыльности предприятия. В основе данного исследования лежит анализ сущности прибыли, источников его формирования и путей и резервов повышения доходности современных предприятий. Объектом исследования является процесс формирования прибыли предприятия и обеспечения его роста, предметом исследования является совокупность теоретических, методических и практических подходов для нахождения путей и резервов повышения доходности предприятий. Теоретико-методологическую основу исследования составляют труды ведущих отечественных и зарубежных экономистов. При проведении данного исследования был использован аналитический метод, с помощью которого проводился анализ путей и резервов повышения прибыльности работы предприятия, и рассматривалась сущность понятия «прибыль». На основе метода научной абстракции был установлен перечень внешних и внутренних факторов, которые влияют на значение доходности предприятий. Кроме этого автором был использован системный подход и статистический метод для анализа прибыльности предприятий, уплаты налога на прибыль, инвестиций и банкротства. Также в процессе изучения вопроса нахождения путей и резервов повышения доходности предприятия был использован исторический подход для исследования предпосылок и причин возникновения данного явления. В работе исследовано экономическую сущность понятия «прибыль», как одной из важнейших финансовых категорий, которая отражает результат финансовой хозяйственной деятельности предприятия, то есть ее эффективность. Автором осуществлена систематизация и обобщение путей и резервов повышения доходности, а именно: контроль над уровнем затрат и формирования рыночной цены, установления тарифов и расценок в условиях инфляции на короткий промежуток времени, во избежание проектов, которые могут окупиться за годы, закупка сырья и материалов в отечественных поставщиков. Особое внимание уделено

исследованию конкурентных преимуществ предприятий, влияния рекламы на прибыльность, и привлечению отечественных потенциальных инвесторов. Определено, что важную роль в повышении доходности играет внедрение новых сервисов и программ лояльности к клиентам. На основе проведенного исследования, предоставлен ряд практических рекомендаций по совершенствованию предмета исследования.

Ключевые слова: прибыльность; прибыль; доход; расходы; бюджет; ресурсы; конкуренция; эффективность; производство.

Grechko A.V.

PhD of Economic sciences, associated professor, associated professor of department economics of enterprises of NTUU «KPI»

Melnikova A.M.

student FMM of NTUU «KPI»

ANALYSIS OF WAYS TO IMPROVE PROFITABILITY AND RESERVES OF ENTERPRISES

The article offers analysis of theoretical and methodological foundations increase profitability. At the heart of this research is the analysis of the nature of profits, the sources of its formation and ways to increase profitability and reserves of modern enterprises. The object of the study is the formation of company profits and ensures its growth; the subject of the study is a set of theoretical, methodological and practical approaches to finding ways to increase profitability and reserves businesses. Theoretical and methodological basis of research work up the leading domestic and foreign economists. In the study conducted was used analytical method by which pathways are analyzed and reserves increased profitability of the company and considered the essence of the concept of «profit». Based on the method of abstraction was set for external and internal factors that affect the value of enterprise profitability. In addition, the author has been used a systematic approach and a statistical method to analyze the profitability of enterprises income tax, investment, and bankruptcy. Also in the study of the question of the ways and reserves to increase profitability historical approach was used to study the conditions and causes of the phenomenon. In this work the economic substance of the concept of «income» as one of the major financial category, this reflects the financial result of business enterprises, its effectiveness. The author made systematization and synthesis routes and reserves increased profitability, namely: control the level of costs and formation of market prices, fares and rates in an inflationary environment for a short time, avoiding projects that can pay off for years, the purchase of raw materials in the domestic suppliers. Special attention is given to research competitive advantages of enterprises, the impact of advertising on profitability and attracts domestic potential investors. Determined that the important role played in enhancing the profitability of introducing new services

and loyalty programs to customers. Based on the research provided a number of practical recommendations to improve research subject.

Keywords: profitability; profit; income; spending; budget; resources; competition; efficiency; production.

Мартиненко В.П.

доктор екон. наук, професор, ФММ, НТУУ «КПІ»

Шиманська Л.С.

студентка ФММ, НТУУ «КПІ»

СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

В даній статті розглядаються методи управління виробничою діяльністю промислового підприємства. В процесі дослідження визначено економічні, організаційні та соціально-психологічні методи, застосування яких дозволить забезпечити достатньо ефективне функціонування промислового підприємства.

Ключові слова: виробнича діяльність, промислове підприємство, методи управління, ефективність, ринкове середовище.

Постановка проблеми. Мінлива економічна ситуація в державі, недолік власних оборотних коштів, загострення конкурентної боротьби із зарубіжними виробниками, диспропорція в структурі виробничих потужностей спонукають керівників вітчизняних промислових підприємств до пошуку нових ефективних концептуальних підходів до управління виробничим потенціалом, які б дали змогу розвивати виробництво, випускати нові види продукції, удосконалювати технологічні процеси та отримувати більший прибуток.

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю формування такої системи управління на підприємстві, використання якої дозволило б забезпечити ефективну роботу суб'єктів господарювання у нестійкому ринковому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одна з основних умов стабілізації економіки України – ефективне функціонування промислових підприємств, яке неможливе без професійного управління виробництвом. Проблема ефективного управління виробничою діяльністю вже тривалий час цікавить багатьох теоретиків та практиків, зокрема О. Ареф'єва, І. Тимченко, С. Жданова, Б. Валусева, М. Кужельного, В. Палія, В. Сопко, О. Устенка, О. Амоші, І Герчікової та інших. Проте питання управління виробництвом все ще потребують подальшого вдосконалення.